

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
תשיעי

היכל
חמישי

מאמרים
(א) רפאני הי וארפא
(ב) ענין סעודת לויתן

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם עזר ישראל ותפארתו קדוש הי'
מרנא ורבנא מנחם מענדל נבנ"מ זי"ע
— אדמו"ר ה"ה, צמח צדק" —

מלויבאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מגוף כתב יד קודש

על ידי מערכת
„אוצר החסידים”

770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

**MAAMARIM
REFOEINI HASHEM VE' EIROFEI
INYAN SEUDAS LEVIYOSON**

Copyright © 2020

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

נסדר בדפוס „עמפייער פרעסס“ ע"י מרדכי ליב בן פיגא ע"ה ויוסף יצחק בן ברכה שיחי'

EMPIRE PRESS, 550 EMPIRE BLVD., • BROOKLYN, N.Y. 11225 • (718) 7561473

פתח דבר

לקראת ראש חודש סיון וחג השבועות הבעל"ט, הננו מוציאים לאור שני מאמרים
מאת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק":

(א) ד"ה „רפאני ה' וארפא”.

(ב) ד"ה „ענין סעודת לויתן”.

המאמרים מתפרסמים כאן בפעם הראשונה, מגוף כתב־יד קודש אדמו"ר ה"צמח
צדק”.

לתועלת הלומדים והמעיינים, הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים.

*

הקונטרס נערך על ידי הרה"ת ר' אליהו שי' מטוסוב.

מערכת „אוצר החסידים”

עש"ק מבה"ח סיון, ה'תש"פ
ברוקלין, נ. י.

רפאני ה' ואחרא בו ' כי ככל האופן הנהיגו בני ישראל
 פניו עם חיים . אלהו המלא שבעה עם הוה' אלהי ע"ה . כתתב כי אמת עובד
 תנהיג הילא צעל ונהיג . הים אלוהים הים וי' שמאלים נפתח אמי נפתח הים
 נפלא י' ל' כח' בהיים . וכן ענה נפתח אמת בו אברך . אמת עמים אמת הים
 בו הוא כח' עולם הקיימת שחיים עובדים שפלו אל אברך . אמת עמים אמת הים
 אמת עאל ארץ . וא"ת יהי חילץ בו' פסא ופנ' התחלת עתה טוב ונהיג עני
 הים וכו' שהם קיימת . עם הים אלוה' והאוקנות והאוקנות נפלא
 ואוסיים אויה שיקו כקמו , וא"ת קאסי' ע' נפתח ע' נפתח אמת עמים אמת הים
 שפועל' שפאל נפלא , ואת' קאסי' ע' נפתח ע' נפתח אמת עמים אמת הים
 רבציות היינו אלהה עם חיים ונהיג קמה' י' שנה קנינו י' עמים א' שמה קחו
 עמים אמת הים בו . ונהיג ונפתח אמת בו' אברך בו' מה אלהה שמה
 פ' הנהיג אמת אברך בו' ומה' קנינו החיים כי צדיק פרוים בו' . קאסי'
 המושל' כי כפסחה ופשוט אבק שיהי כ' ומה' ופתו' ופתו' שפכה בו' . ועל עסל
 חלום אהבה כמו אלה החולה שאינו טועם אש פוענוק אבהה אלוה' בו' שחיים א' ע
 נהיג שבו ואם נהיג א' הטעמו ויל' בו' ונהיג קמטם כ' רפאני וא"ת אלוה' טעם
 ומענוק קמו"ל טעמו ומה' בו' . וא"ת

פאקסימליא מגוף כתב־יד קודש של תחילת המאמר
 - ד"ה רפאני הוי' וארפא -

עתן סעודת אויתן וזמאר קנן פה בקב בעה א . וקפסחם ב
 בעת עב נזכר נה עתן הסעודה . אך אז נזכר ספ פסחים
 אויתן . וקברכות ספד נזכר ין המאה בעתו ושיב א
 זכיסכת אבות פה . איצ נה והל עתון לסעודה .
 ופסי המענה אהתקפ ספ פה לסעודה . כוזה תפילת כוונת כל זה
 חיי העולם . ובה בחיבורו פה זה תשובה הב וגו' ותכיים נראו
 זה ברח על אזה אטובה גו הסגנות אצמיניס סעודה . ועתן זה כפי
 חיי העולם עב אעל ויעה קאר אהטובה הווא הוא זה טענת יגו
 הסכנה וסגמ ונגעיס וסניס יאית הקבה עב . אזה פה
 והראקה ספ הטון ונ אבקריו גסל סהסעודה היא כפסטה
 סייע אעל טעה ג' אחר תבת וסיב ועוד נזכר יגה כסיוה רבה כסלח
 פכה וגו' בא והוא יחוייס יסכון כסעל אה . ההב ט' ה' אונק
 יבאק או אה טובה וסגמ גברים ס' ת' ג' אמאות סולח סהוא
 עתון קנז כו' כפיוול וסכ אעלה ין האבות כו' והוא עבא אהס
 פיוה יגל וסכילן יעל החייס כו' ונלענפ אבוג הכוס כו'
 ועל יגה בעעבה ^{בש"ס} טערה יא . וקיסכת אבות . עב סייע אעל .
 הוא כפסטה וכב התקבא הובא בען יענה פה בקב ספ וגו' או תחילת
 אהיות אצמיניס אעולס הקא סעודה כפסטה כפסטי הברכה סבא קינרת
 ההנבות קתלוג וקיסמטיס כו' עב . וטעויה בהתקפ נראה יום הכי
 ספ סהוא רבי סא יסגור עתן סעודה גו אמרנא הערב אין כו' אז
 אכילא וא סתיה . כפב בקרבות גיג עא . אך התקבא ספ תתן
 גה וגו' ועס היותנו אונחין הברכים כפסטי או תנא עלינו וסמארנא הערה
 אין כו' אז אכילא וא סתיה כו' ואז . אותה הסעודה היעוהבת אצמיניס
 תפיה סלו הגין טנהג כו' עתן אפכות כסאל וקסטה ואחריה יתקטל וספ
 היעעב הווא כו' ותפיה אהס סעודה הווא כענן העצרת כו' עוג תבצ
 כי נכראו כתמונפ עניניס אפטיס סהס צורות אצורות הוועות כו'
 ואפסי נה אבהות ואויתן סהס קנן והיעגפ כיוסלות כו' עב . וס
 אסולס עפטיס בעניניס עב פ' בקב עב כפס הראה וגו' וס סה/ס
 צריכין אענן אה כי צריכין אכול אאל יתוב וגו' עתן פסטי ע'
 החייס אחר האובל פיוהיתו נון אפו אנה תבונה גאג ואל ותי אעולס
 וגה נביג כיעטה כראסיה והוא עתן תחייט היעטיס סהכוונפ כאגס סתיה
 אעולס קנן עב . ועז

פאקסימיליא מגוף כתב־יד קודש של תחילת המאמר
 – ד"ה ענין סעודת לויתן –

רפאני¹ ה² וארפא כו'. צ"ל³ כפל הלשון. הנה כנ"י⁴ בגלות נק' חולת אהבה, וכמ"ש ואף⁵ גם זאת כו' לא מאסתים, וזהו בקשת כנס"י רפאני כו'.

והנה לעיל מיניה כתיב⁶ כי אותי עזבו מקור מים חיים. ולהבין המשל שמדמה שם הוי' למקור מים חיים. הנה מקור מים חיים הוא הנהר⁷ היוצא מעדן, והנה⁸ מי הים מלוחים הם וע"י שהולכים מתחת לארץ נמתקו המים, נמצא⁹ יש ג' בחי' בהמים.

ב, ה. [לפעמים מובא על זה בשם הזהר "חולת אהבה בגלותא", ראה במראי מקומות במאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא חי"ב ע' תקס. דברים חי"ב ע' עתר. וראה תר"ח יתרו רס, ד].
 (5) ואף גם זאת: בחוקותי כו, מד: ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים בכלותם גו'. [כאן מדלג התיבות "בהיותם בארץ אויביהם", ואולי הוא מצד יראת הצנוור]. באוה"ת בחוקותי שם הלשון הוא "הנה כנס"י בגלות נקרא חולת אהבה וזהו בקשת כנס"י רפאני הוי' כו' וכמ"ש בפ' זו ואף גם זאת כו' לא מאסתים". ואולי כן צ"ל גם כאן תיבות, ואף גם זאת... אחרי התיבות: בקשת כנס"י רפאני כו'. [בגוכ"ק נכתב כל הענין כאן בשורות נפרדות בין השיטין]. וראה סה"מ תרל"ה שם (ע' רלד).
 (6) כתיב כי אותי עזבו: ירמי' שם יג. [בפסוק: כי עזבו מקור מים חיים את ה'. וכאן הוא צירוף מלשון הפסוק בירמי' ב, יג: אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בורות נשברים גו'].
 (7) הנהר היוצא מעדן: בראשית ב, י.
 (8) והנה מי הים מלוחים הם: ראה סה"מ תקס"ב חי"ב בהוספות ע' תרד (במאמר אדמו"ר הצ"צ): והנה הים הם מים מלוחים כמ"ש בשו"ע הל' שבת סי' שכ"ח סמ"ד והוא מהגמרא פרק שמונה שרצים דק"ט ע"א ודק"ח ע"ב, וכשבוקעים מי הים דרך הארץ ונעשים מהם מעיינות נעשו מים חיים ומתקים ונעלים יותר ממים מלוחים כו'.
 (9) נמצא יש ג' בחי' בהמים: באוה"ת בחוקותי שם: והנה מי הים מלוחים הם, אך ע"י שהולכים מתחת לארץ נמתקו המים, ומשם הם שבים ללכת על פני הארץ. וע"ש באריכות.

(1) רפאני: המאמר נדפס כאן מצילום גוכ"ק אדמו"ר הצ"צ (תכריך כתי" מספר 3048 רנא, א). והוא מיוסד על ד"ה רפאני ה' וארפא, בספר מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"א ע' רטו (שם) הוא הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי, וכולל גם "ביאור" שנאמר לאחרי המאמר). תוכן המאמר נמצא בשינויים והגהות אחרות, מאדמו"ר הצ"צ: באוה"ת בחוקותי כרך ב' ע' תרצ [נדפס ג"כ באוה"ת נ"ך כרך א' ע' שמזן]. ובשינויים בקונטרס בפ"ע, קה"ת תשע"ז (ד"ה רפאני). ס', מאמרי אדמו"ר הצ"צ – הנחות בראשית ח"א ע' קלה (ד"ה כי מי נח). שם פ' בחוקותי (ד"ה רפאני ה', נמצא בדפוס). מאדמו"ר מהר"ש: בסה"מ תרל"ב חי"ב ע' נט (ד"ה רפאני). סה"מ תרל"ה חי"ב ע' רצט (ד"ה רפאני). מאדמו"ר מהור"ש נ"ע: סה"מ תרנ"א ע' רלד (ד"ה רפאני). סה"מ תרנ"ד ע' מג (ד"ה את קשתי נתתי בענו). סה"מ תרנ"ה ע' קמ (ד"ה רפאני). סה"מ תר"ס ע' נט (ד"ה כי מי נח). מכ"ק אדמו"ר מהור"י: סה"מ תרצ"ע רב (ד"ה רפאני). מכ"ק אדמו"ר ז"ע: תו"מ סה"מ תשכ"א ע' קעה (ד"ה רפאני). תו"מ תשכ"ד ע' רטו (ד"ה רפאני). ונמצא גם מהרה"ק הרה"מ מפאריטש בפלח הרמון ויקרא ע' תקמט.

(2) רפאני ה' וארפא: ירמי' יז, יד – הפטרת פרשת בחוקותי. לקמן מבאר גם המשך הכתוב: הושיעני ואושעה, כי תהלתי אתה.

(3) צ"ל כפל הלשון: במאמר זה באוה"ת נ"ך שם ע' שמז, מוסיף ויקושיא זו הקשה ג"כ בזהר חלק ג' בהשמטות סי' יו"ד דף ש"ה ע"א [ציון זה הוא לפי זהר דפוס קאפוסט תקס"ט, ולפנינו הוא בוח"ג דש, ב]. לשון הזהר הובא גם באוה"ת נ"ך ע' שס.

(4) כנ"י בגלות נק' חולת אהבה: ע"פ שה"ש

וכך¹⁰ עד"ז כתיב אתה¹¹ כו' לבדך אתה עשית את השמים כו' הוא בחי' עולם הבריאה, שרפים¹² עומדים ממעל לו ומשיגי' קדוש כו', וזהו בחי' המים¹³ אשר מעל לרקיע. ואח"כ יהי¹⁴ רקיע כו' פרסא, וביצי' התחלת עה"ד טו"ר, וזהו ענין הימים¹⁵ וכו' שהם ביצירה, שם העלם, ולכן החיות¹⁶ והאופנים ברעש גדול מחמת ההעלם ואומרים איה מקום כבודו. ואח"כ הארץ וכל אשר עליה כנודע¹⁷ שמתחלה היו המים מקיפי' הארץ כו', בעשי' ע"י נשי', מלא כל הארץ כבודו, על ידי תומ"צ, וכמשל המים שבוקעים מהארץ ונעשי' מים חיים וכמ"ש בד"ה¹⁸ מי מנה בענין אף¹⁹ עשיתיו, אף מרבה בחי' רביעית, היינו למעלה גם משרפים, כ"א גילוי בחי' אתה כו' לבדך כו' מה שלמעלה מבחי' עשית את השמים כו'.

וזהו²⁰ וצדקה²¹ כנחל איתן, אותיות²² איתן משמשות לעתיד. בא"י²³ פי' המשכת אתה לבדך כו'. וכת' בצרור²⁴ החיים כי צדקה²⁵ תרומם כו'.

21 וצדקה כנחל איתן: עמוס ה, כד.
22 אותיות איתן משמשות לעתיד: ראה באורך בלקו"ת פ' ראה יח, א [ושם: שהו באין בריש התיבה להורות על שימוש הפעולה להבא אפע"ל יפע"ל תפע"ל נפע"ל]. להבא להלן, ראה סה"מ תקס"ח שם: והענין כי לעתיד דוקא יתגלה גילוי אור א"ס למטה דוקא ע"י התורה ומצות שקיימו ישראל כו', כי עתה מלוכש ונעלם האור במעשה הגשמי של המצוה כו', ושרש מקור ההמשכה נמשך מבחי' אתה ה' לבדך הנ"ל כו'.
23 בא"י: ברוך אתה ה'. בסה"מ תקס"ח שם מבאר גם המשך הברכה „אשר קדשנו במצותיו“.
24 בצרור החיים: שמואל-א כה, כט. ראה סה"מ תקס"ח שם ע' ריח: וכמ"ש והיתה נפש אדוני צרורה כו' וצרור זה במעשה המצות הוא כי מתקשר ומתדבק באור האלקי ע"י שעושה כלי ומכוון לשבתו כו', עד"מ הנותן אבן במרגמה שצורר אותה לזרוק הגבה למעלה כו', כך ע"י המצות שנקראים צרור נגבהים ונתעלים כנ"י למעלה מעלה מה שלא הי' ביכולתם לעלות מצד עצמם כו'.
25 צדקה תרומם: משלי יד, לד.

10 וכך עד"ז כתיב אתה כו': הבא לקמן הוא קיצור והגהות לסה"מ תקס"ח שם ע' רטז, ע"ש באריכות יותר.
11 אתה כו' לבדך: נחמ"י ט, ו.
12 שרפים עומדים: ישעי' ו, ב.
13 המים אשר מעל לרקיע: בראשית א, ז: ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע. [ראה ע"ז באורך גם בהגהות הצ"צ על ד"ה רפאני, באוה"ת בחוקותי (כרך ב) ע' תרצז (3)].
14 יהי רקיע: שם א, ו.
15 הימים וכו': נחמ"י שם: הארץ וכל אשר עלי' הימים וכל אשר בהם.
16 החיות והאופנים ברעש גדול: ע"פ ברכת יוצר.
17 כנודע שמתחלה היו המים מקיפי' הארץ: ראה רש"י בכורות טז, א. רמב"ן בראשית א, ט. ומ"ש באוה"ת תרומה ע' א'תסד (בשם חכמי התכונה).
18 בד"ה מי מנה: לקו"ת בלק סז, א ואילך.
19 אף עשיתיו: ישעי' מג, ז.
20 וזהו וצדקה כנחל איתן: בכל הבא להלן, ראה בארוכה סה"מ תקס"ח שם ע' ריז ואילך, וכאן הענין בקיצור ובתוספת הגהות.

וע"כ עסק התומ"צ צ"ל בשמחה²⁶ ובטוב לבב מרוב כל, וכת"י ומתוקים²⁷ מדבש כו'.

אך בגלות נק' חולת אהבה, כמו למשל החולה שאינו טועם שום תענוג מאכילה, לכו"כ²⁸ לחמו כו', מחמת²⁹ אש זרה שבו, ואש זר הוא מג"ק הטמאות וק"נ כו'. וזהו בקשת כנ"י רפאני ואוכל למצוא טעם ותענוג בתומ"צ, טעמו³⁰ וראו כו', ואח"כ³¹

האהבה ראשונה דבחי' ובחרת בחיים ולמען חיך השליך ממנו וכמ"ש אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בורות נשברים, הם כל תענוגים ואהבות גשמיים הנמשכים משבה"כ ונקרא בורות נשברים כו', ומחמת ההתקשרות בתענוגים גשמיים ממילא נחלש כח הנפש ואין לו אהבה האלקית וכמ"ש כשל בעוני כחי, שע"י העונות נכשל ונתחלש כח הנפש וכמ"ש כי אם עיונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם, ולא עיונות ממש אלא גשמי' הגוף וחומריותו, כי עון לשון עיקום והיינו כענין עקוב הלב, והעיקר הוא מה ששמים אור לחשך וחשך לאור מר למתוק ומתוק למר, ולכן נקרא זה אנוש לשון כאב וחולי, שכמו שהחולה טועם מתוק למר כו' ומתאוה דוקא למאכלים הרעים, כך עד"ז חולי הנפש, ונקרא חולת אהבה, שתאוות העולם עריבים עליו ואינו טועם טעם באלקות כמ"ש טעמו וראו כי טוב ה' כו'. ע"כ.

31) ואח"כ וארפא ממילא ומעצמי: כאן הענין בקיצור, וראה סה"מ תקס"ח שם ע' ריט: וזהו רפאני ה' בתחילה ואז ארפא מעצמי, כי כאשר תוכל לקבל שמחה ותענוג האלקי במצות או יוכל להיות בחי' אתכפיא כל היום בין בסור מרע בין בועשה טוב כמו ללמוד יותר מרגילותו כמ"ש אינו דומה שונה פרקו ק' פעמים כו' [חגיגה ט, ב], שזה תלוי בבריאות הנפש האלקית להתגבר על נפשו הטבעית המסתרת ומנגדת כו', וכל זה ארפא מעצמי, אך כאשר ירפאנה ה' מתחילה, כי אין חבוש מתיר את עצמו [ברכות ה, ב], דהיינו שתוכל לטעום טעם ותענוג האלקי, שאז ממילא תתרפא להיות בכוחה לאכפיא כו'.

26) בשמחה ובטוב לבב: תבוא כח, מזו. וראה תניא פכ"ו: ונודע לכל פירוש הארז"ל על פסוק זה. וע"ש במ"מ לתניא.

27) ומתוקים מדבש: תהלים יט, יא.
28) לכו לחמו: משלי ט, ה. [ובחגיגה יד, א ובכ"מ שקאי על תורה].

29) מחמת אש זרה שבו: הלשון, "אש זרה" הוא ע"פ שמיני י, א. ועוד. ראה גם אוה"ת משפטים ע' א'ר"ד: כמו שיש חולי מחום זר שבגוף, כמ"כ בנפש התאוות דנפש הבהמית ע"ד אשר אתם זונים אחריהם שהרצון הזר כו' חמימות זרה כו' והוא אש זרה כו'. ובאוה"ת מסעי ע' א'שצב: וכמו המחלה הוא קלקול הדמים שמתהווה אש זרה עד שתכלה הגוף ויוכל לגרום מיתה כו', כמ"כ הוא ענין הרע דנוגה כו'. וראה לקו"ת שלח מה, ב. מו, א. [ובארוכה מזה בהגהות בד"ה רפאני באוה"ת בחוקותי ע' תרצה, ומביא שם מס' מאורי אור (א, קכה): אש זרה כו' כי הניחה הקדושה ויצאה לקליפה ודבקה בהם, ומבאר שם אדמו"ר הצ"צ: שהוא שרש תאוות היתר כשהוא בבחי' אש למלאות תאוותו זהו ענין קליפת נוגה כשנדבק בג' קליפות הטמאות כמ"ש בתניא פ"ז, ומאריך שם בענין כי כשיש התקשרות ותשוקה לענינים גשמיים אי אפשר להיות התשוקה והאש לה, והוא ענין החולה שחיינו תלואים לו מנגד כו'. ע"ש באורך. ועייני עוד באוה"ת שם ס"ע תרצו וע' תרצז].

30) טעמו וראו: תהלים לד, ט. וראה בנדו"ד לקו"ת שה"ש כד, ד: אבל אם ח"ו נמשך אחר תאוות הגשמיות, על זה נאמר עקוב הלב מכל שאין לך עיקום ועיוות גדול מזה, ולא די שאין לו בחי' כלות הנפש כו' אלא אף גם

וארפא ממילא ומעצמי, והיינו בחי' אתכפיא כל היום אחר התפלה בכל המדות כמו כעס וקפידיא, וכן בועשה טוב להיות³² לומד יותר מרגילותו כו'.

ועויל, כי הנה התשובה³³ נק' רפואה, ארפא³⁴ משובתם, ושנב³⁵ ורפא לו, וזהו ענין רפאני, כי אע"פ שהאדם עושה תשובה, ויזקקו³⁶ בצר להם, זהו רק כמשל סממני הרפואה, ועכ"ז עיקר הרפואה מלמעלה, כי להיות נהפך חשוכא לנהורא, זהו ע"י סוכ"ע כמ"ש בדי"ה³⁷ צו את בני"ו כו', והוא המשכת הכתר אנכי³⁸ אנכי מוחה פשעיך כו' וכמ"ש בזהר ח"ג דקפ"ה ב' בענין מי³⁹ ירפא לך כו', כענין אם⁴⁰ עוונות כו' מי יעמוד כו', ועמ"ש בזה בביאור⁴¹ ע"פ ועתה יגדל נא כו', וע' מזה עוד בזהר ח"א דף א' סע"ב ודרל"ז ע"ב.

ומש"כ רפאני הוי', קאי על ת"ת דאצי', קו האמצעי שמבריה עד הכתר כו', וכמ"ש בזהר תרומה דקע"ח ב' בענין כי אני הוי' רופאך ע"ש בפי' הספ"ד⁴² לתלמיד האריז"ל שהוא כמ"ש בכוונת ברכת רפאנו שם הוי' בחולם, ועמ"ש ע"פ⁴³ כנשר יעיר כו' הוי' בדד ינחנו כו' ע"ש, ועמ"ש במ"א⁴⁴ ע"פ והסירותי כל מחלה שהוא זוהמת נחש הקדמוני שהטיל^{43*} כו', שזהו מקור כל המחלה, ותיקון בחי' זו צ"ל והסירותי דייקא כו'.

והנה זהו בשעת התפלה, אך אח"כ וארפא מעצמי היינו ע"י התורה כל היום כולו שנק' רפואה, מרפא⁴⁵ לשון עץ חיים, וכמ"ש ויורהו⁴⁶ ה' עץ, והיינו עץ חיים, ועי"ז וימתקו המים וכמ"ש בזהר וישלח ד"ס סע"א, וכתב רפאות⁴⁷ תהי לשרך כו', והוא עד"מ כמו ענין הרפואה צ"ל הנהגת המזון הטוב כו'.

(41) בביאור ע"פ ועתה יגדל נא: לקו"ת שלח מ, א.

(42) הספ"ד: הספרא דצניעותא.

(43) ע"פ כנשר יעיר: ראה לקו"ת האזינו עה, ג. אוה"ת האזינו ע' א'תרפו.

(43*) שהטיל: ע"פ שבת קמו, א.

(44) במ"א ע"פ והסירותי כל מחלה: ע"פ משפטים כג, כה: והסירותי מחלה מקרבך. אוה"ת משפטים ע' א'ריד [ושם בתחילת הענין: כי הנה פי' מחלה הוא מקור הכולל כל מיני חולי ע"ד מארז"ל כו'. ומביא שם גם פסוקים, והסיר ה' ממך כל חולי" גו' – עקב ז, טו. כל המחלה אשר שמתני במצרים גו' – בשלח טו, כן].

(45) מרפא לשון עץ חיים: משלי טו, ד.

(46) ויורהו ה' עץ: בשלח טו, כה.

(47) רפאות תהי לשרך: משלי ג, ח.

(32) להיות לומד יותר מרגילותו: ראה ג"כ תניא פל"ג. תר"א תולדות יט, ג. לקו"ת ואתחנן יא, ג"ד. ובכ"מ.

(33) התשובה נק' רפואה: יומא פו, א: גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם שנאמר ארפא משובתם כו'.

(34) ארפא משובתם: הושע יד, ה.

(35) ושם ורפא לו: ישעי' ו, י. וראה ר"ה יז, ב. מגילה יז, ב.

(36) ויזקקו בצר להם: תהלים קז, יג. ועוד.

(37) בד"ה צו את בני"ו: לקו"ת פינחס עה, ב ואילך.

(38) אנכי אנכי מוחה פשעיך: ע"פ ישעי' מג, כה.

(39) מי ירפא לך: איכה ב, יג.

(40) אם עוונות: תהלים קל, ג.

רפאני ה' וארפא

יא

ועוד כמ"ש בזהר קדושים ד"פ סע"ב ואסוותא באורייתא אשתכח, וע"ש בפי' הרמ"ז הטעם, ועמ"ש בביאור⁴⁸ דאחרי ה' אלקיכם תלכו בענין אין⁴⁹ עבירה מכבה תורה.

ועוד כי הנה יש דגש ורפא שהם גבורות וחסדים כמ"ש בפרדס שכ"ט פ"ד. והנה ארז"ל לעולם⁵⁰ יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז, והיינו ענין תהו ותיקון, שבתהו היו המדות בבחי' תוקף ולכן לא היה בהם התכללות, כמ"ש בביאור⁵¹ דשתי הלחם ע"ג שני הכבשי, וזהו ענין קשה כארז והיינו לפי שהיה בחי' קשה כארז, וזהו ענין דגש שמורה על החזק, כל⁵² התחלות קשות, משא"כ עולם התיקון ביטול שאין המדות בתוקף רך כקנה כו'. וזהו ענין רפא שהוא ת"ת קו האמצעי כמ"ש הפרדס שם, ולכן בפרעה כבד⁵³ לב כו', משא"כ בנשיי אפי⁵⁴ רשעי' מלאים חרטות, כי פרעה משבה"כ דתהו, חזק קשה כארז, משא"כ נשיי מתיקון, רך כו'.

והנה בחי' זו נמשך ע"י התורה שנק⁵⁵ עוז ותושיה, ולכאורה זהו ב' הפכיים, אלא דתושיה היינו שמחלשת התוקף דנה"ב שמשבה"כ דתהו, ועוז לנה"א כו', וזהו וארפא שע"י בחי' רפא הנ"ל יוכל לבוא לאתכפיא כו', כי⁵⁶ אין אדם שליט ברוח לכלוא כו' מעצמו אלא ע"י עזר מלמעלה והיינו ע"י התורה.

וזהו ענין הכפל, רפאני ע"י התשובה כנ"ל, ואח"כ וארפא ע"י התורה שע"י ומשך גילוי רצון העליון בכלים מכלים שונים כו'.

והנה חולה בגימטרי' מ"ט, והרפואה ע"י שער החמישים כמ"ש בטעמי⁵⁷ מצות פ' וירא, והיינו בשבועות, מתן תורה, עץ חיים מרפא כו', וזהו מי ירפא, מי בגי' חמישים כו'.

48) אפי' רשעי' מלאים חרטות: ראה תניא ספ"א, ובמ"מ לשם. ובמ"מ בתו"ח משפטים רצג, א. סה"מ תרנ"צ ע' לח.
49) שנק' עוז ותושיה: מכלתא דרשב"י פי"ט, טז. וראה בכל זה תר"א יתרו סז, א ואילך.
50) כי אין אדם שליט: קהלת ח, ח.
51) בטעמי מצות פ' וירא: בתחילת הפרשה. וראה ג"כ לקו"ת להאריז"ל ויחי (עה"פ מח, א).

48) בביאור דאחרי: לקו"ת פ' ראה כ, א ואילך. כב, א.
49) אין עבירה מכבה תורה: סוטה כא, א.
50) לעולם יהא אדם רך כקנה: תענית כ, א"ב.
51) בביאור דשתי הלחם: לקו"ת אמור לז, ד.
52) כל התחלות קשות: ראה מכלתא ופירש"י יתרו יט, ה.
53) כבד לב: וארא ז, יד.

ובצדיקים שא"צ רפואה ממש, כי אין בהם חולי הנפש ממש, עכ"ז הושיעני⁵⁸ כמ"ש הלבישני⁵⁹ בגדי ישע, לאתבא⁶⁰ צדיקיא בתיובתא, והוא מלשון וישע⁶¹ כו', ועי"ז ואושעה.

ויובן מ"ש בביאור⁶² תבנה ותכונן עיר סיחון בענין שהתפלה נק' צלותא ל' הטיי' כו' ע"ש, ועמ"ש ע"פ⁶³ אדם כי יקריב כו' ואז תקריבו גם אתם, וזהו ואושעה כו', וכמ"ש משכנ⁶⁴ ועי"ז אחרין נרוצה כו'.

כי⁶⁵ תהלתי, תחלה מעורר הגלוי כמו כשמשבחי' א' שהוא חכם כו' ועמ"ש סד"ה⁶⁶ בכ"ה בכסלו בענין הלל והודאה כו' ובד"ה⁶⁷ רני ושמחי בענין כל⁶⁸ הנשמה תהלל כו', והוא ע"ד מארז"ל יותר⁶⁹ משהעגל רוצה הפרה רוצה כו' אך היינו כשהעגל רוצה כו', והיינו כי באמת לך⁷⁰ ה' הגדולה, שהגדולה בטל במציאות, רק ע"י שאומרים הללוהו⁷¹ כרוב גודלו כו' מעוררים הגלוי הגדולה.

והנה המכוון בתהלתי הוא אתה, דהיינו שיומשך אור א"ס בגלוי עד שיאמרו אתה ל' נוכח ממש, והיינו שיומשך מבחי' ומדרגת אתה הוא ה' לבדך בבחי' גלוי ממש.

63 ע"פ אדם כי יקריב: לקו"ת ויקרא ב, ב ואילך. מאמרי אדמו"ר הזקן תקע"ב ע' ריא וע' רטו, ובמ"מ שם.

64 משכנ: שה"ש א, ד.

65 כי תהלתי: המשך פסוק רפאני גו', שבתחילת המאמר.

66 סד"ה בכ"ה בכסלו: תו"א וישב ל, א. ושם: כי מחמת השבח שמשבחים את האדם במעלות ומדות שיש בו מעוררים את המעלות ומדות שבו לצאת מהעלם לגילוי, וזהו הללויה שיצא שם י"ה מהעלם לגילוי כו'.

67 ובד"ה רני ושמחי: תו"א מקץ לו, א ואילך.

68 כל הנשמה תהלל: תהלים קנ, ו.

69 יותר משהעגל: ראה פסחים קיב, א.

70 לך ה' הגדולה: דברי הימים א כט, יא.

71 הללוהו כרוב גודלו: תהלים שם, ב.

58 הושיעני: המשך פסוק רפאני גו', שבתחילת המאמר: הושיעני ואושעה כי תהלתי אתה.

59 הלבישני: ישע"י סא, י.

60 לאתבא צדיקיא בתיובתא: ראה זח"ג קנג, ב (ברע"מ). ובמ"מ בתו"ח בראשית ז, א. שמות ח"א מט, ב. מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"א ע' שיב. שם קונטרסים ע' רפא.

61 וישע: בראשית ד, ד.

62 בביאור תבנה ותכונן: לקו"ת חוקת טז, א ואילך. ושם: כי התפלה נק' צלותא וכמ"ש בדניאל (ו, יא) ומצלי ומודה כו', ויעתר יצחק תרגומו וצלי יצחק, והענין כי מצלי לשון הטייה כמו מצלי ודוך (בגמ' ספ"ק דביצה), וכן תרגום לא תטה משפט לא תצלי, והנה התפלה הוא כענין יהי רצון שממשיכים ועושים בחי' רצון כו'.

גם כמ"ש ותהלת⁷² אחטם לך, חוטמא⁷³, ריח⁷⁴ בגדיו בוגדיו תשובה, וע' מזה ברבות במדבר פרשה ה'. וגם כמ"ש כ⁷⁵ אם בזאת יתהלל כו', עס⁷⁶ זו כו' תהלתי יספרו, יצמיח⁷⁷ צדקה ותהלה כו'.

(75) כי אם בזאת יתהלל: ירמי' ט, כג. ונתבאר באורך בסה"מ תקס"ח ח"א ע' מג. ובהגהות אדמו"ר הצ"צ בהוספות שם ח"ב ע' תשכו ואילך. ובכ"מ.
 (76) עס זו: ישעי' מג, כא. וראה אוה"ת נ"ך עה"פ ע' תתב, וע' תתג ואילך. ובכ"מ.
 (77) יצמיח צדקה ותהלה: ישעי' סא, יא. ובלקו"ת נצבים נא, א ואילך, ועד"ז שם נב, ד ואילך, שקאי על י"ג מדות הרחמים דעתיק כו', ע"ש.

(72) ותהלתי אחטם לך: ישעי' מט, ח: למען שמי אאריך אפי ותהלתי אחטם לך לבלתי הכריתך.
 (73) חוטמא: ע"פ זח"ג קל, ב: תאנא כד הוה רב המנונא סבא בעי לצלאה צלותיה אמר לבעל החוטם אני מתפלל לבעל החוטם אני מתחנן, והיינו דכתיב ותהלתי אחטם לך, האי קרא לעתיק יומין אמרו, תנא אורכא דחוטמא כו' [ועד"ז באד"ר ואדר"ז בכ"מ].
 (74) ריח בגדיו בוגדיו: תולדות כו, כז. ראה תו"א תולדות כ, ד.

ענין סעודת ל״ויתן

ענין¹ סעודת ל״ויתן מבואר בגמ'² פ"ה דב"ב דע"ה א', ובפסחים דף קי"ט ע"ב נזכר³ ג"כ ענין הסעודה, אך לא נזכר שם בפירוש ל״ויתן. ובברכות⁴ ספ"ה נזכר יין המשומר בענביו משי"ב.

ועוד נזכר⁵ מזה בשמות רבה בשלח פכ"ה וז"ל ד"א והוא מרומים ישכון (בישעי' לג) הה"ד כי ה' אלקיך מביאך אל ארץ טובה (דברים סי' ח' ז') לראות שולחן שהוא ערוך בג"ע כו' כביכול מוסב למעלה מן האבות כו' והוא מביא להם פירות מג"ע ומאכילן מעץ החיים כו' ונותנים לדוד הכוס כו', וע' מזה בעקידה בשלח שער מ"א.

ובמסכת אבות פ"ג איתא ג"כ והכל מתוקן לסעודה, ובפי' המשניות להרמב"ם שם פי' לסעודה כלומר תכלית כוונת כל זה חיי העוה"ב, וכ"כ בחיבורו פ"ח מה' תשובה ה"ד וז"ל וחכמים קראו לה דרך משל לטובה זו המזומנת לצדיקים סעודה וקורין לה בכ"מ חיי העוה"ב עכ"ל, ולעיל מיניה ביאר שהטובה ההיא הוא מה שנהנין מזיו השכינה ויודעים ומשיגים מאמתת הקב"ה,

והראב"ד⁶ שם השיגו ונ' מדבריו דס"ל שהסעודה⁷ היא כפשוטה, וכ"ד הרשב"א הובא בעין יעקב פ"ה דב"ב שם וז"ל אל תרחיק להיות לצדיקים לעולם הבא סעודה כפשטי הדברים שבא במקצת ההגדות בתלמוד ובמדרשים כו' עכ"ל.

(5) נזכר בזה בשמות רבה: בלקו"ת ר"פ שמיני מביא אדמו"ר הצ"צ ג"כ המדרש בויקרא רבה פי"ג, ג מענין ל״ויתן, ושם: אריסטון [סעודה] עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לעתיד לבא כו' ויאכלו ממנו לעת"ל. ועד"ז בתנחומא שמיני ז. ועוד.

(6) והראב"ד שם השיגו: בהל' תשובה שם: א"א אם זו היא הסעודה אין כאן כוס של ברכה.

(7) שהסעודה היא כפשוטה: ראה גם באוה"ת עקב ע' תקמה: או יומשך בחי' גילוי ל״ויתן כו', שלא יהי' המזון והסעודה מברור רפ"ח כי אם מבחי' שלמעלה מהבירורים ולמעלה מהשבירה, אמנם פי' סעודה זו יש מי שפי' כפשוטו שכמו שעכשיו מתלבשים הרפ"ח ניצוצים במזון גשמי כמו"כ עד"ז יתלבשו האורות שלמעלה מהשבירה ג"כ בל״ויתן גשמי וכענין המן לחם מן השמים כו'. וראה לקמן בהערה הסמוכה (מהערת רבינו) ובמובא לקמן בהערות מבחי' בראשית בשם הרשב"א.

(1) ענין סעודת ל״ויתן: נדפס כאן מצילום גוכי"ק הצ"צ (תכריך כת"י מספר 3348 רכד, א). ענין סעודת ל״ויתן דלעתיד לבא, נתבאר עוד בלקו"ת פ' צו ח, ד. וע"ש ר"פ שמיני. ד"ה ענין ברכת הזימון בסידור עם דא"ח קסא, ב (בהוצאה החדשה, ובהוצאות קודמות קד, ג). ובאורך בענין סעודה זו וענין אכילה ושתי' דלעת"ל, באוה"ת עקב ע' תקמה. ובכ"מ (ולקמן בהרשימה כאן מבאר ע"ד החקירה והדרוש).

(2) בגמ' פ"ה דב"ב דע"ה א': עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים משרו של ל״ויתן כו'. ועיי"ש ע"ד ע"ב: ומלחה לצדיקים לעתיד לבא כו'.

(3) נזכר ג"כ ענין הסעודה: שם: עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמל חסדו לזרעו של יצחק, לאחר שאוכלין ושותין ונתנין לו לאברהם אבינו כוס של ברכה לברך כו'.

(4) ובברכות ס"ה: דף לד, ב.

ענין סעודת ל׳ויתן

טו

וטעמיה⁸ דהרמב"ם נראה ממ"ש⁹ הכ"מ שם שהוא כדי שלא יסתור ענין סעודה זו למארז"ל העה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה, בפ"ב דברכות ד"יז ע"א.

אך הרשב"א שם תירץ זה וז"ל ועם היותינו לוקחין הדברים כפשוטן אל תקשה עלינו ממשארז"ל העה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה כו' ואולי¹⁰ אותה

דמרז"ל דעוה"ב אין בו אכוש, בא ללמדנו דלא כעוה"ז עוה"ב, דבעוה"ז קיום וחבור הגוף והנפש הוא רק ע"י אכוש, ובעוה"ב יהי זה ע"י שנהנין מזיו השכינה, שמוזה יהי נזון גם גוף הגשמי (ראה בזה תשובות וביאורים כקובץ חוברת ג [נדפס באגרות קודש ח"א ע' שיא, שם בשם שער הגמול להרמב"ן שהגוף יזדכך כ"כ עד שיוכל להיות ניוון מזיו השכינה, ומציין לתו"א פ' תולדות סד"ה מים רבים שגם מצד החיות יהי שינוי כי יהי אז גילוי אור נעלה כל כך, עד אשר יכול להחיות גם גוף גשמי ולא כמו עתה שהנשמה מחי את הגוף), אבל תהי שם אכוש וסעודה גופנית לצדיקים לתכלית אחר (ראה בלקו"ת) ולא בשביל קיום הגוף, וק"ל. ע"כ הערת רבינו [והמסקנא כאן, הוא קרוב לדברי אדמו"ר הצ"צ לקמן בסוף הרשימה]. וראה גם בענין הזמן שעוה"ב אין בו אכילה ושתי: באגרות קודש ח"ב שם ס"ע צב. לקוטי שיחות חכ"א ע' 87. ובאופן אחר בס' השיחות תנש"א ח"ב ע' 576.

9) ממ"ש הכ"מ שם: בכסף משנה בהל' תשובה שם: וצריך לי ישוב לדעת הראב"ד דעוה"ב היינו עולם שאחר התחייה היאך יתייבש מימרא דרב העוה"ב אין בו לא אכילה כו'.

10) ואולי אותה הסעודה המעוטדת לצדיקים . . ואחריה יתבטל מהם המעמד ההוא: ראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"ב ע' תקצו: ולעתיד לבא יהי ג"כ ב' מזריגות, הא' שיהי אכילת מאכל מבורר כמו בהמות בהררי אלף ולויתן וכיוצא, והב' לאחר התחייה שהוא העוה"ב שאין בו אכילה ושתי כלל. וכן הוא באוה"ת דרושים ליוה"כפ (כרך ו') ע' בתקצט בענין האוכל ושותה בתשיעי שלפני יוה"כפ:

8) וטעמיה דהרמב"ם נראה . . שלא יסתור ענין סעודה זו למארז"ל העה"ב אין בו: לשלימות הענין כאן, מועתק הערת כ"ק אדמו"ר ז"ע באגרות קודש ח"ב ע' שו, וז"ל: והנה לכאורה כיון דבתח"מ אין שם אכילה ושתי, הרי מה שארז"ל (פסחים קיט, ב. ב"ב עד, ב ועוד) שלעת"ל הקב"ה עושה סעודה לצדיקים. — ורוב המכריע של המפרשים ביארו מארז"ל אלו כפשוטן בסעודת גופנית: ראה ר' סעדי' גאון הובא בס' שבילי אמונה נתיב יו"ד פ"ב, הרשב"א בב"ב, הרמב"ן לבראשית א, כא. בחיי שם [שם מביא את דברי מורו הרשב"א, המועתק כאן במאמר אדמו"ר הצ"צ] ובכד הקמח סוף אות ח, הראב"ן בספרו מאמר השכל, הראב"ע לדניאל יב, ב [ראה לקמן הערה 10]. ראב"ד להל' תשובה פ"ח ה"ד, עבודת הקודש ח"ב פמ"א, חד"א ג מהרש"א בב"ב, לקוטי תורה ר"פ צו ועוד. ואף דעת הרמב"ם בהל' תשובה שם דמשמע דמרז"ל אלו הם משל, אבל כנראה אינו שולל הפשט ג"כ, כי הרי כתב הרמב"ן באגרת ההתנצלות על ספר המורה וז"ל: ואמת שמענו שהרב הגדול מחזיק במדרשי רבותינו ובהגדותיהן, שכל הדברים יהיו כהויתן בסעודה העתידה ביין המשומר ולויתן עכ"ל, ובזה מתורצת גם השגת הראב"ד על הרמב"ם שם. ויעויין בזהר ח"א קלה, ע"א ואילך, ובהגהה בעבודת הקדש שם — סעודה זו תהי בימות המשיח (הר"א בן הרמב"ם בס' מלחמות ה') או בתחלת זמן התחי' (רשב"א, רבנו בחיי שם. וראה ג"כ הראב"ע שם). וסרה הערת הכסף משנה על הראב"ד בהל' תשובה שם. וצ"ע דבלקו"ת שם משמע דסעודה הגשמית תהי' בזמן דעטרותיהן בראשיהן, שהוא בזמן מרז"ל העוה"ב אין בו לא אכילה כו'. ולכן נ"ל,

ענין סעודת ל׳ויתן

הסעודה המעודת לצדיקים תהיה סוף הזמן שנוהג בו ענין גופניות במאכל ובמשתה ואחריה יתבטל מהם המעמד ההוא כו' ותהיה להם סעודה ההיא כענין העצרת כו' עוד תדע כי נבראו בתחתונים עניינים גופניים שהם צורות לצורות ורחניות כו' ואפשר גם לבהמות ולויתן שהם בגוף ורמיזתם במושכלות כו' עכ"ל¹¹.

ויש להוסיף עפמ"ש בעקרים מ"ד פ"ל (דפ"ד ע"ב) בשם¹² הרא"ה וז"ל ויש מהן צריכין לענין מה כי צריכין לאכול מאכל מיוחד, וזה ענין פשט עץ החיים אשר האוכל מפירותיו נכון גופו לקבל תכונה זאת ואכל¹³ וחי לעולם וזה נרמז במעשה בראשית, והוא ענין תחיית המתים שהכוונה באדם שיחיה לעולם בגוף עכ"ל.

ועם היות שבעל העקרים שם השיג על קצת דבריו אבל בזה דבריו נכונים מה שהביא מעץ החיים, דלכאורה אם היה חי לעולם לא היה צריך לאכילה

הוא נפסד ושב אל העפר ואיך יתקיים השכל לקיבול השכר אם אין קיומו אלא בגוף. ועל זה מביא שם מפירוש רבנו אהרן הלוי עמ"ס ברכות ספ"ד בענין ברכת הלבנה שכתב וז"ל: פירוש „שהם עתידים להתחדש כמותה“ אחר זמן תחיית המתים שמחדש להם הקב"ה לכל אחד ואחד מהם גוף באותו מזג לגמרי, שהיה כל אחד ואחד מהם תחלה שוה בשוה, ויעמדו ויאכלו וישתו ויולידו כו', ויעשה כל מה שראוי לו בלא שום מעכב ובלא שום מונע בין מבפנים בין מבחוץ כו', ועל כן יהי' כל גוף וגוף מהם בתכלית הבריאות שאפשר לו להשיג לפי מזגו כו'. ואחרי זה לימים רבים כו' עתיד גופם שהוא חומר ארבע יסודות להשתנות ולקבל תכונה אחרת ויהי' חומר גופם כעין יסוד פשוט כו' מוכן לקבל זוהר אלקים ואור פני מלך חיים, כמעשה הלבנה שהוא גוף מקבל אורה, ודוגמתם בעולם הזה רבים מבעלי חיים שישתנה תכונת גופם ויקבלו תכונה אחרת, ויש מהן צריכין לענין זה... [בעיקרים ובצ"צ כאן „לענין מה“]. אבל בפירוש רא"ה הנדפס: „לענין זה“. והכוונה אחת היא]. המשך הדברים מועתק כאן בפנים המאמר.

(13) ואכל וחי לעולם: בראשית ג, כב.

דוגמת עוה"ב אין בו אכילה וזהו יוהכ"פ, וקודם עוה"ב סעודת לויתן ויין המשומר כו'. וראה לקוטי שיחות חכ"א ס"ע 87 ואילך. באג"ק כ"ק אדמו"ר זי"ע (נעתק לעיל בהערה 8) מציין בענין זה גם אל פירוש הראב"ע לדניאל יב, ב (ושיטתו שונה קצת): הצדיקים שמתו בגלות יחיו בבוא הגואל כו' ואו יתענגו בלויתן ובזיו ובבהמות, וימותו פעם שנייה ויחיו בתחיית המתים בהיותם בעוה"ב שאינם אוכלים ושותים רק נהנין מזיו השכינה.

(11) עכ"ל: כל המובא כאן מהרשב"א, מובא ג"כ בפירוש רבינו בחיי עה"ת בראשית א, כא (בשם „הרב הגדול מורי הר"ש“, הרשב"א). ועיין שם בע"י ובבחי' בביאור יותר. ועוד שם: ואולי יהיו [המאכלים לעת"ל] מתולדות האור העליון כענין המן במדבר, ובתכלית העילוי והדקות יותר, כי שפע ההשגה והחכמה לקבל המושכלות תהי' בהם יותר מכל הזמנים כולם כו'. וראה אוה"ת עקב ע' תקמה, הובא לעיל בהערה 7.

(12) בשם הרא"ה וז"ל ויש מהן צריכין לענין מה: בס' העיקרים שם, בתחילת הדברים מקשה כי לפי שיטת הרמב"ן ושאר ראשונים אשר שלימות השכר הוא נשמות בגופים, והלא הגוף

ושתיה, מיהו אינו מוכרח וראיה להיפך מעוף הנק' חול שלא אכל מעה"ד וע"ז נאמר וכחול¹⁴ ירבה ימים כנז¹⁵ במדרש, ואעפ"כ ודאי אוכל ושותה, ועיין בשמות¹⁶ רבה ר"פ לב והשויתיו למלאכי השרת, במדבר¹⁷ רבה פרשה י"ו קרוב לסופה ותהיו חיים וקיימים כמותי כו' ויהיה חי וקיים לעולם, וס"פ וילך, ובקהלת רבה ע"פ אשר עשה אלקים את האדם ישר, דף¹⁸ קד סע"ד, וע' בשל"ה ד"ח ב¹⁹ ובדף כג ב משמע בהדיא שהיה שייך אכילה ושתיה.

אך עכ"ז י"ל כמו שע"י אכילת עה"ח נמשך הכח על שיהי' חי וקיים לעולם, כך ע"י אכילת סעודת ל׳ויתן יומשך ג"כ תועלת לענין מה, ומה שאח"כ לא יהיה אכילה ושתיה זה יהי' חידוש שני כמ"ש הרשב"א, ואפשר²⁰ לומר התועלת דהנה²¹ כתיב אלעתיד כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים (בישעי' י"א ט') דפי' כמים לים היינו כמו שהים עמוק עמוק כך יהי' הדעת עמוק עמוק למעלה מכח האנושי, לכן כיון שהדיעה יהי' כמים לים, ע"כ מסוגל לזה אכילת ל׳ויתן.

השרת שאין מתים, ובקשתם אחר הגדולה הזאת למות אכן כאדם תמותון כאדה"ר כו'.

(18) דף קד סע"ד: בדפוס אמשטרדם שנת ת"א. שם ס"פ ז': ישר הי' שנאמר אשר עשה האלקים את האדם ישר וכתוב הן האדם היה כאחד ממנו כאחד ממלאכי השרת, וכיון שנעשו שניים והמה בקשו חשבונות רבים.

(19) ד"ח ב: דפוס אמשטרדם שנת נח"ת.
 (20) ואפשר לומר התועלת: קאי על פי מ"ש לעיל מן ס' העיקרים שלפעמים באכילה גשמית יש מהן צריכין לענין מה, כגון האכילה מעץ החיים שע"ז הגוף מקבל תכונת ואכל וחי לעולם. וראה הלשון באג"ק כ"ק אדמו"ר זי"ע (הובא לעיל בהערה 8) שאף לעוה"ב „תהי' שם אכוי"ש וסעודה גופנית לצדיקים לתכלית אחר".
 (21) דהנה כתיב אלעתיד כי מלאה הארץ: עיין עוד על קישור הכתוב מלאה הארץ גו' לענין ל׳ויתן, ביהל אור להצ"צ ע' תז: שענין ל׳ויתן לשון לוי' וחיבור, ע"ד ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, שיאיר עלמא דאתכסייא בעלמא דאתגלייא.

(14) וכחול ירבה ימים: ע"פ איוב כט, יח.
 (15) כנז' במדרש: בראשית רבה פי"ט, ה, על חוה: האכילה גם את הבהמה את החיה ואת העופות, הכל שמעו לה חוץ מעוף אחד ושמו חול כו', אלף שנה הוא חי ובסוף אלף שנה אש יוצאה מקינו ושורפתו ומשתייר בו כביצה וחוזר ומגדל אברים וחי כו'.

(16) בשמות רבה ר"פ לב והשויתיו למלאכי השרת: שם בתחילתו: בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע אמר הקב"ה אדה"ר צויתיו מצוה אחת כדי שיקיימנה והשויתיו למלאכי השרת שנאמר הן האדם הי' כאחד ממנו, אלו שהן עושין ומקיימין תרי"ג מצות ודקדוקיהן כו' אינו דיו שיהיו הן חיינ וקיימין לעולם, וכן הוא אומר וממתנה נחליאל שנחלו מהקב"ה שיהיו חיינ וקיימין לעולם, כיון שאמרו אלה אלקיך ישראל כו' אכן כאדם תמותון כו'.

(17) במדבר רבה . . ותהיו חיים וקיימים כמותי: שם: אמר להם הקב"ה אני אמרתי שאין אתם חוטאין ותהיו חיים וקיימים כמותי כמו שאני חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, אני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כולכם כמלאכי

לעילוי נשמת

הרבנית רבת פעלים אשה יראת ה'

מרת **צבי' מרים** ע"ה

גורארי'

בת הרה"ג הרה"ת יצחק הכהן ע"ה

שלוחה של כ"ק אדמו"ר זי"ע בעיר באפאלא נ.י.

קרוב לשלושים ושש שנה

עסקה במילוי שליחותה במרץ ובמס"נ

ובמיוחד במבצע חינוך וטהרת המשפחה

נפטרה ביום ד' פרשת אמור, י"ב אייר, התשס"ו

ת.נ.צ.ב.ה.

*

נדפס ע"י ולזכות משפחתה שליט"א

לזכות

החתן התמים הרב **מנחם מענדל** בן **חנה** שי'
והכלה מרת **חי' מושקא** בת **שרה חביבה** תחי'
גורארי'

לרגל יום נישואיהם בשעטומ"צ
ביום שלישי פ' נשא
י' סיון ה'תש"פ

*

נדפס ע"י ולזכות הוריהם
הרב **אברהם יהושע העשיל** וזוגתו מרת **חנה** שיחיו
גורארי'
הרב **יואל בן ציון** וזוגתו **שרה חביבה** שיחיו **באקמאן**

זקניהם

הרב **נתן** וזוגתו מרת **לאה** שיחיו **גורארי'**
הרב **צבי זאב** וזוגתו מרת **רחל דבורה** שיחיו **זקלס**
הרב **שלמה אליהו** וזוגתו **איידל** שיחיו **באקמאן**
הרב **מרדכי** וזוגתו **יהודית** שיחיו **שרוגו**